

Հոգ. Տ. Կիւրեղ Թ. Վրդ.ը շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ քաղաքիս իրանական ընդհ. հիւպատոսին:

✱ 18 Մարտ Բշ. — Ի զիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, լուսարարապետ Տ. Կիւրեղ Թ. Վրդ. ընկերակցութեամբ Տ. Գէորգ, Տ. Պարզեկ և Աւագ Թարգման Տ. Պսակ Վարդապետներու, այցելեցին տեղւոյս յունաց պատրիարքարանը, մասնակցելու այն ընդունելութեան որ կը տրուէր ի յարգանս Աղեքսանդրոյ Գրիստափորոս, և Անտիոքի Ալեքսանդրոս յոյն-օրթոտոքս պատրիարքներու, որոնք հիւրաբար կը գտնուէին Ս. Փաղաքս:

✱ 23 Մարտ Շր. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այցելեցին Վահօն Լի-ի Մերձաւոր Արեւելքի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ճանիկ Չազըր և իր տիկինը:

✱ 25 Մարտ Բշ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Տէր եւ Տիկին Ճանիկ Չազըրին:

✱ 26 Մարտ Գշ. — Եւրոպացեաց Զատիկի տօնին առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հետեւորդ վարդապետներով միատեղ այցելեց Ֆրանչիսկեանց Կիւսղոսիան և Լատին Պատրիարքարանը:

Նոյն առթիւ ի զիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Տ. Գէորգ Վրդ., Տ. Պսակ Վրդ. և Տ. Շահէ Արեղայ այցելեցին Գերման և Յոյն Կաթողիկ մեծաւորներուն, իսկ Տ. Գէորգ Վրդ. և Տ. Բարդէն արեւոյ՝ Հայ Կաթողիկոսներու մեծաւորին:

✱ 27 Մարտ Գշ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այցելեցին Մուրատ փաշա Ռահապի Նախկին ղապի Նախարարը Տէր և Տիկին Ճանիկ Չազըրի հետ միասին:

Նոյն օրը յետ միջօրէի Ղպտոց եպիսկոպոսին կողմէ տրուած թէյասեղանին, ի պատիւ վերոյիշեալ Ղպտի Նախարարին, մասնաւոր հրաւերով մասնակցեցաւ նաև Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, լուսարարապետ Տ. Կիւրեղ Թ. Վրդ. և Աւագ Թարգման Տ. Պսակ Վրդ. ի հետ միասին: Թէյասեղանին հրաւիրուած էին նաև Տէր և Տիկին Ճանիկ Չազըր:

Թէյքէեանի համանուն քերթուածը. և ապա ժառանգաւոր Սաներ խորհրդաւոր լոյսերու տակ ու պատմական զգեստներով լուս' և ութմիկ պարտին շարժումներով ներկայացուցին հայ բանակին հաղորդուիլը Աւարայրի դաշտին վրայ, պատերազմը, Վարդանի անկումը և յանմահութիւն փոխադրուիլը. արամին երաժշտութիւնը Ս. Ռ. Պէրպէրեանէ, իսկ պարագրութիւնը Շ. Ռ. Պէրպէրեանի կողմէ յօրինուած էր:

Այս երկու տպաւորիչ տրամներուն յաջորդեցին երկու դաւեշտներ: Առաջինը, դրուած Յ. Օշեկանի կողմէ, «Քառատուն աստի ետք», որուն հերոսն է Նոյնինքն Յ. Պարոնեանի Արիստղոս Աղան, որ քառասուն տարի շնչկատան պանդրիտելէ վերջ Հայաստան կ'ուզէ դառնալ: Զաւեշտին մէջ մի տուի բեմ կը հանուին մեր օրերու մեծապատիւ մուրացկանները, որոնց սակայն Արիստղոս Աղան, խրատուած անցեալէն, ոչինչ կը հաճի տալ այս անգամ: Միւս դաւեշտն էր Ե. Օտեանի ծանօթ «Հետոստաղը»:

Շուրջ երկու քուկէս ժամեր տեղ այս հանդէսը իրական վայելիքի ու կազդուրման պահ մը եղաւ բոլոր ներկաներուն: Բեմին վրայ կարծես իրարու կը հակադրուէին մեր նախնեաց փառապանծ զորքունէութիւնը ու մեր ներկայ ժամանակներու ծիծաղելի կողմերը:

Ժառանգաւոր Սաներ հաւատարմ յաջորդութեամբ կատարեցին իրենց ինկած դերերը, ըլլալ ողբերգութեանց ըլլալ դաւեշտներու մէջ: Միևնոյն հանդէսը կրկնուեցաւ յաջորդ օր յատկապէս անոնց համար որոնք տեղի նեղութեան պատճառով չէին կրցած ներկայ ըլլալ նախորդ օրը:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՆՈՒՐԵԱՆ

1878 - 1940

ՀԱՆԳԻՏ ՍՐԲՈՑ ՂԱՐԳԱՆԱՆՑ

10 Մարտ Շաբաթ երեկոյին, Սրբոց Վարդանանց զօրավարաց տօնին առթիւ թատերական երեկոյթ մը սարքուած էր ժառ. Վարժարանի կողմէ զպրոցի սրահին մէջ: Հանդէսին կը նախագահէր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ներկայ էր Միաբանութիւնը եւ հրաւիրեալ քաղմութիւն մը:

Յայտագիրը բաղկացած էր չորս մասերէ. նախ ներկայացուեցաւ «Աստուած կ'իջնէ Հայաստան» մէկ արար տրամը, ուր կը բեմադրուէր Հայոց դարձն ի քրիստոնէութիւն յարակից պարագաներով: Ապա պարագրուեցաւ «Խորհուրդ Սրբոց Վարդանանց», որուն իբրեւ նախերգանք արտասանուեցաւ՝ առանձնաբար և խմբովին՝ Վ.

Մարտ 9-ին իր յաւիտենական հանգիստը մտաւ Ս. Աթոռոյս դիւանապետ Պ. Կարապետ Նուրեան:

Հանգուցեալը, որ տէր չէր արդէն տուկուն առողջութեան մը, վերջին երեք ամիսներու ընթացքին գրեթէ անգործութեան դատապարտուած՝ հիւանդ պառկած էր:

Հիւանդութիւնը թէեւ դանդաղ բայց տակաւ առ տակաւ մաշեց զինք ու սպառեց իր կենսական ոյժերը, մինչև որ վերջնականօրէն մարեց անոր կենանքին արեւը վերոյիշեալ թուականին գիշերուան ժամը 11ին:

Կ. Նուրեան ծնած է 1878 Մայիս 28-ին Պոլսոյ Բերայի թաղին մէջ: Որդին էր Յով-

հաննէս էֆ. Նուրեանին որ ծանօթ էր իր պետական եւ ազգային գործունէութեամբ եւ Զէյթունի ապստամբութեան շրջանին իր հաշտարար առաքելութեամբ: Իր նախնական ուսումը ստացած է Կ. Պոլիս, Faur-ի լիսէին մէջ, յետոյ հետեւած է Կալաթա-Սարայի կայսերական լիսէի դասընթացքին, զոր աւարտած է 1897-ին վկայականով: Ապա անցնելով Եւրոպա երկու տարի հետեւած է Մանչէսթրի Վիլթօրփա համալսարանի մէջ տնտեսագիտական ու վաճառականական գիտութեանց: 1900-ին կ'երթայ Բարիդ եւ հոն երկու տարի բժշկութեան հետեւելէ ետք՝ ապա կ'անցնի Ամերիկա եւ բազմաբուստեան Ալապաման էնսթիթիւի երկրագործական ուսմանց ընթացքը կը բոլորէ փայլուն յաջողութեամբ ու վկայականով:

Իբր հողագէտ իր առաջին աշխատութիւնները կատարած է Զմիւռնիոյ մէջ (1906-1907). յետոյ անգղիական կառավարութեան կողմէն 1907-1908 պաշտօն ընդունած է Սուտան երթալ նոր ստացուած հասարակածային գաւառի մը մէջ բաւոյնի մշակութիւնը տարածելու համար: Իր պայմանագրութեան լրանալէն ետքը, Օսմանեան կառավարութեան կողմէ կարգուած է երկրագործական պատուիրակ Միացեալ Նահանգաց մէջ (1909-1911) եւ ապա՝ Պրագիիոյ մէջ (1912-1913): Յաջորդ տարին կրկին ղրկուած է Միացեալ Նահանգներ, իբրեւ ներկայացուցիչ Թուրքիոյ Dry farming գոնկրէի մէջ:

Ընդհ. պատերազմի սկզբնաւորութեան, ինչպէս ուրիշ հայ պաշտօնեաներ, Նուրեան եւս արծակուեցաւ իր պաշտօնէն, բայց 1916-ին գահաժառանգ Ապտիւլ Մեհմետ իշխանի կողմէ կարգուած է իբր երկրագործական խորհրդական: Զինադադարէն վերջ նուիրուած է նաեւ ազգ. ծառայութեան Կ. Պոլսոյ պատրիարքարանի մէջ: 1920-ին անդամ ընտրուած է Կեդրոնի քաղաքական ժողովոյ, եւ վարիչ՝ Ազգ. պատրիարքարանի Տեղեկատու ղիւանին:

Այս շրջանին հրատարակած է La Renaissance հայանապատ թերթը: 1922-ին երբ քեմալական զուեղեր կը գրաւեն Պոլիս ինք կ'անցնի Եգիպտոս ուր կարճ ժամանակ մը մնալէ վերջ կուգայ Երուսաղէմ: Նոյն տա-

րին, Երջանկայիշատակ Դուրեան Պատրիարք, որ ծանօթ էր Նուրեանին Պոլսէն, զինքը հրաւիրեց Ս. Աթոռոյս Դիւանապետութեան պաշտօնին, զոր վարեց մինչեւ իր մահը ամենայն ձեռնհասութեամբ:

Ս. Աթոռոյս տարեգրութեանց մէջ իր անունը կապուած է մասնաւորապէս Կարկուռեան Դատին հետ, զոր հետապնդելու ու պաշտպանելու համար Ս. Աթոռոյս կողմէ Լոնտոն ղրկուեցաւ, երբ այս դատը փոխադրուեցաւ Բրիտանական Բարձրագոյն Ատեանին առջեւ: Նուրեան յաջողութեամբ ի գլուխ հանեց իրեն յանձնուած պաշտօնը: Իր դիւանապետութեան շրջանին օգտակար եղած է Ս. Աթոռոյս ղիւանին ըստ պաշտօնի կանոնաւորման:

Պ. Կ. Նուրեան ընաւորութեամբ շէնշոյ ու զուարթ մարդ էր: Ամենուն հետ վարուելու լաւագոյն եղանակը գիտէր: Բացի հայերէնէն հմուտ էր Ֆրանսերէնի, Անգլիերէնի եւ Թուրքերէնի. կը խօսէր նաեւ Յունարէն:

Թաղման կարգը կատարուեցաւ Մարտ 10-ին, յետ-միջօրէի, ժամը 3-ին, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ, հանդիսապետութեամբ Ամին. Ս. Պատրիարք Զօր: Դամբանականը խօսեցաւ Ս. Աթոռոյս Լուսարապետ Հոգ. Տ. Կիրեղ Մ. Վրդ.: Ներկայ էր Միաբանութիւնը ամբողջ իր կազմով, եւ ժողովուրդի հոծ բազմութիւն մը՝ հակառակ՝ օրուան ցուրտ եւ անձրեւային լինելուն: Ներկայ էին նաեւ բարձրաստիճան ու պաշտօնական յուզարկաւորներ. երուսաղէմի կառավարիչին կողմէ՝ Մր. Մանթուա, Դատարանէն՝ ձեմիլ էֆէնտի, Ֆրանչիսկեանց Կիւսդոտիայէն՝ Հ. Թէոֆիլ, Պ. Լեւոն Դէորգեան՝ Օթոման պանզայի տընօրէն, Սիլվըրշթայն եղբարք՝ հրեայ մեծ վաճառականներ, Ֆայդելսոն, Ամոն եւ Ա. տէս փաստաբաններ, Մալքոմիխալիս՝ Ս. Աթոռոյս ղեղապործը, Պ. Դէորգ Պէնէեան՝ երուսաղէմացի Հայոց Մուխթարը, Պ. Յ. Դրիգորեան՝ Շաֆայի վանքի թարգմանը:

Մաղկեպատկներ կային՝ Ս. Աթոռոյս Միաբանութիւնէն, Դիւանի պաշտօնէութեանէն, Մերկէր Մերկէրեանէ, Ն. Արսէնեանէ, Ե. Խնտամեանէ, Corner Houseէն, Silberstein Bros էն, A. Mavromichalisէն, M. Meyohas եւ Faitelson ընտանիքներէ:

Մարմինը ամփոփուեցաւ Ս. Փրկչի Ազգ. գերեզմանատան մէջ:

Հանգիստ իր հոգիին: